

Jak Polska realizuje unijne zobowiązania dotyczące energii z OZE? Analiza PSEW dotycząca rocznych celów OZE.

Szansą na spełnienie celów unijnej polityki energetycznej jest ponowne otwarcie Polski na rozwój energetyki wiatrowej. Przez ostatnie 10 lat zbudowany został potencjał OZE będący w stanie wytwarzać nieco ponad 20 TWh zielonej energii rocznie, tymczasem by zrealizować cel 2020 w sektorze elektroenergetycznym, trzeba tej energii wytworzyć ponad 30 TWh.

Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej przeprowadza co kwartał analizę pokazującą stopień realizacji planowanej trajektorii rocznych celów OZE prognozując szanse osiągnięcia celu 2020.

W publicznej dyskusji wielokrotnie mylone są wskaźniki dotyczące udziału OZE w sektorze elektroenergetyki, udziału OZE w energetyce, oraz kwoty obowiązkowego umorzenia zielonych certyfikatów. **Polska będzie rozliczana z realizacji 15% celu udziału OZE w energetyce. By ten cel osiągnąć została określona trajektoria rocznych celów w sektorze paliw, ciepła i elektroenergetyki, które łącznie mają dać właśnie 15%. Dla sektora energetyki wiatrowej ważny jest cel w sektorze elektroenergetyki, który dla 2020 roku wynosi 19,13%.** Z kolei wskaźniki obowiązku umorzenia zielonych certyfikatów stanowią jedno z narzędzi mających wspierać rozwój elektroenergetyki odnawialnej na drodze osiągnięcia celu 2020.

PSEW wskazuje również na istotny problem metodyki liczenia poziomu do osiągnięcia celów OZE. Dane dotyczące mocy zainstalowanej w sektorze OZE winny być mierzone produkcją, a nie mocą zainstalowaną. Wsparcie sektora OZE w postaci zielonych certyfikatów rozliczane jest także w oparciu o MWh, a nie MW zainstalowane.

Analiza wykonana przez PSEW pokazuje, że na przestrzeni ostatnich 6 lat, roczny cel udziału zielonej energii w krajowym zużyciu brutto energii był przekroczony w 2012, 2014 i 2015, **podczas gdy produkcja zielonej energii była niższa niż wielkość wynikająca z celu rocznego w latach 2010, 2011, 2013. Dane wskazują też, że nie został osiągnięty wymagany poziom w roku 2016.** Trudno więc mówić o nadmiernym rozwoju sektora OZE.

Realizacja celu 2016

W 2016 roku udział energii elektrycznej z OZE w krajowym zużyciu wyniósł 13,53%. Zakładany w KPD cel na 2016 rok to 13,85%, zatem **po raz pierwszy od trzech lat w systemie pojawił się niedobór elektryczności ze źródeł odnawialnych.** Przekroczył on 0,5 TWh i, jak wynika z prognozy, wykazuje tendencję rosnącą, podobnie jak nadpodaż świadectw pochodzenia.

Fatalna sytuacja na rynku zielonych certyfikatów, których ceny od miesięcy utrzymują się poniżej 40 zł/MWh, spowodowała, że część koncernów energetycznych całkowicie zrezygnowała ze współspalania biomasy z węglem (wobec nieopłacalności takiej działalności), a pozostałe je ograniczyły. W efekcie podaż energii elektrycznej ze współspalania spadła o niemal połowę. Wolumen energii wytwarzanej w dedykowanych instalacjach na biomasę po zanotowanym w 2015 r. spadku, tym razem pozostał na niemal niezmiennym poziomie. Wzrost produkcji z innych źródeł – przede wszystkim wiatru na lądzie – jedynie skompensował powyższy regres. Łączna produkcja zielonej energii elektrycznej wyniosła 22 800 GWh. W efekcie po raz drugi w historii systemu wsparcia energetyki odnawialnej w Polsce wzrost rynku zielonej energii elektrycznej wyniósł zaledwie 1%, zamiast kilkunastu lub więcej procent. Należy podkreślić, że wzrost produkcji energii z wiatru na lądzie, jak z biogazu, stanowił zjawisko nie do utrzymania na dłuższą metę. Jest to związane z faktem, że część inwestycji oddanych w 2015 r. produkowała energię elektryczną przez cały rok 2016 i tylko część roku

2015, a także z inwestycjami zainicjowanymi przed spadkiem cen świadectw pochodzenia poniżej 150 zł/MWh.

Po stronie popytowej sytuacja także rozwijała się – z perspektywy spełnienia lub niespełnienia celów związanych z udziałem energii z OZE w ogólnym zużyciu – niekorzystnie. Zużycie energii brutto w kolejnym roku wzrosło aż o 2,5%, przekraczając poziom 168 000 GWh. Oznacza to konieczność wyprodukowania o 580 GWh zielonej energii więcej niż gdyby wzrostu nie było (a warto przypomnieć, że po kilkuletniej stagnacji dopiero w 2015 r. zużycie brutto osiągnęło poziom z roku 2010). Te dodatkowe 580 GWh, przy deficycie zielonej energii wynoszącym 545 GWh, ma znaczenie zasadnicze i kumuluje się wraz z innymi niekorzystnymi czynnikami.

Prognoza na rok 2017, przygotowana przy założeniu podwojenia mocy zainstalowanej elektrowni fotowoltaicznych (łącznie z małymi instalacjami działającymi bez koncesji, na podstawie zgłoszenia do Urzędu Regulacji Energetyki), utrzymania istniejącej mocy pozostałych OZE oraz nieznacznego już spadku produkcji współspalania z 2 352 do 2 300 GWh, sugeruje powrót produkcji zielonej energii na ścieżkę wzrostu (o ok. 1500 GWh), lecz tylko na jeden rok. Powodem wzrostu produkcji będzie ponownie fakt, że część instalacji wiatrowych i biomasowych została uruchomiona w roku 2016 (ale decyzje inwestycyjne zapadły parę lat wcześniej).

Biorąc pod uwagę cel wynoszący 14,68%, to zakładając utrzymanie tempa wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną, niedobór zielonej energii elektrycznej może osiągnąć w tym roku niemal 1 TWh, a produkcja energii z OZE – 14,12% zużycia.

Mimo, że w 2016 r. zanotowaliśmy nieznaczny wzrost produkcji energii z poszczególnych źródeł OZE, to roczny wzrost produkcji z OZE wzrósł sumarycznie zaledwie o 0,5% w stosunku do roku poprzedniego. Nawet jeśli w tym roku zużycie brutto pozostanie na poziomie z roku 2016, to podaż elektryczności z OZE pozostanie poniżej celu, a deficyt będzie zbliżony do ubiegłorocznego.

Technologia OZE	Produkcja w 2015 (GWh)	Produkcja w 2016 (GWh)	Roczny wzrost %
Hydro	1,832.2	2,139.6	16.8%
Energetyka wiatrowa (onshore)	10,902.6	12,595.3	15.5%
Biogaz	857.9	1,020.8	19.0%
Biomasa	4,550.1	4,571.6	0.5%
Współspalanie	4,479.8	2,351.9	-47.5%
Fotowoltaika	56.6	123.7	118.5%
Podsumowanie	22,679.3	22,803.0	0.5%

Źródło: Wyliczenia PSEW na podstawie danych ARE.

Produkcja OZE i udział technologii oraz realizacja celu z KPD

